

هو العليم

كلام امير المؤمنين عليه السلام در رابطه با خداقت رسول خدا در معالجة امراض روحى

بسم الله الرحمن الرحيم

امیرالمؤمنین علیه السلام در «نهج البلاغه» خطبه‌ای دارد که در ضمن آن راجع به حداقت رسول خدا در معالجهٔ امراض روحی، جمله‌ای را بیان میفرماید که حَقًّا آن جمله، دربارهٔ قرآن و حداقت آن صادق است.

طَبِيبٌ دَوَّارٌ بَطِيْبُهُ. قَدْ أَحْكَمَ مَرَاهِمَهُ. وَأَحْمَى مَوَاسِمَهُ. يَضَعُ ذَلِكَ حَيْثُ الْحَاجَّةُ إِلَيْهِ؛ مِنْ قُلُوبٍ عُمَى، وَءَأْذَانٍ صُمٌّ، وَاللِّسَنَةِ بُكْمٍ. مُتَّبِعٌ بِدَوَائِهِ مَوَاضِعَ الْعَفْلَةِ، وَ مَوَاطِنَ الْحَيْرَةِ.

«رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم طبیبی بود که در طبّ خودش دواور بود. (یعنی زیاد دور میزد بر روی مرض، و اقسام آن، و ارتباط امراض با هم؛ و زیاد دور میزد بر روی دارو و درمان. و حکیم حاذق و مطلع به همهٔ جوانب مرض و تمام طرق درمان آن بود.) که آنحضرت مرهمهای خود را خوب استوار میساخت، و در عین حال آلت‌های داغ را برای سوزاندن موضع فساد و زخمهای عفونی خوب داغ میکرد و میگذاخت. و در اینصورت آن مرهمها را و آن آلت‌های داغ کننده را بر جاهائی که لازم بود و نیاز به مرهم گذاری و یا داغکردن بود، می نهاد.

مواضع مورد حاجت به مرهم نهادن و داغ کردن، دل‌هائی بود که کور شده بودند، و گوشهائی که کر شده بودند، و زبان‌هائی که گنگ و لال گردیده بودند.

رسول خدا این داروهای خود را به مواضع غفلت و بیخبری، و مواطن حیرت و سرگردانی میرسانید، و میکشاید تا بدانها برسد.»

دواهائی که برای قلبهای کور مفید است، دواهائی است که فهم را باز میکند، و وجدان را بیدار مینماید. و آنچه برای گوشه‌های کر مفید است، انذار و وعده، و موعظه، و تحویف و تحذیر، و ترغیب و تشویق؛ و آنچه برای زبان‌های لال مفید است، خصوص آن داروئی است که زبان را به ذکر خدا درآورد و آن لسان گنگ را گویا سازد. مرحوم ملا فتح الله کاشانی در «شرح نهج» فرموده است: «امیرالمؤمنین علیه السلام از طَبِيبٌ دَوَّارٌ بَطِيْبُهُ، نفس نفیس خود را اراده نموده است.» ولیکن از ظاهر سیاق، بعید است. باری، روح مقدّس رسول الله که حقیقت قرآن است؛ همانطور که طَبِيبٌ دَوَّارٌ بَطِيْبُهُ است، قرآن

هم طَبِيبٌ دَوَّارٌ بَطِيْبُهُ است که بشر را از امراض مهلکه و خانمانسوز نجات میدهد